

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศที่มุ่งไปสู่การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมได้สร้างปัญหามลพิษสู่สิ่งแวดล้อม นั่นคือ ปัญหาโลกร้อน ปัญหามลพิษน้ำ มลพิษเสียง ปัญหากลิ่นเหม็น ควันพิษ อากาศเสีย ตลอดจนปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ หรือแม้แต่ทรัพยากรทะเล และนับวันปัญหาดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และปัจจุบันได้เป็นปัญหาในระดับโลก

สำหรับประเทศไทยได้พัฒนาประเทศจากสังคมเกษตรกรรมมุ่งสู่สังคมอุตสาหกรรม ตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-5 เมื่อ พ.ศ. 2504 จากที่ตั้งเดิม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักอยู่ในภาคเกษตรกรรม เมื่อนโยบายการพัฒนาประเทศได้มุ่งสู่การพัฒนาที่เน้นความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ จึงปรากฏว่าการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว จากสถิติใน พ.ศ. 2534 พบว่าผลิตภัณฑ์ในประเทศจากภาคอุตสาหกรรม และหัตถกรรมได้ขยายตัวรวดเร็วถึงร้อยละ 25.2 ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมลดลงจากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 12 ใน พ.ศ.2531 (สุธีรา ทอมสัน และเมทินี พงษ์เวช, 2538: 51) และจากนโยบายการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแข่งขันในตลาดโลกนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม นั่นคือการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งในเขตเมือง และส่วนภูมิภาคตามนโยบายการกระจายความเจริญของประเทศ จากสถิติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ใน พ.ศ. 2540 มีจำนวนโรงงานและคนงานของประเทศไทยรวมทั้งประเทศ โดยแยกเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งมีคนงานต่ำกว่า 50 คน จำนวน 117,302 โรง คนงาน 799,024 คน เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลาง ซึ่งมีคนงานตั้งแต่ 50-200 คน จำนวน 6,916 โรง คนงาน 664,563 คน และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีคนงานมากกว่า 200 คน จำนวน 2,486 โรง คนงาน 1,461,276 คน (นริศรา จักรพงษ์, 2542: 254)

สถานการณ์ของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่าจากการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข่าวทางหนังสือพิมพ์ การวิเคราะห์เจาะลึกในประเด็นปัญหา ขององค์กรมูลนิธิโลกสีเขียว(นริศรา จักรพงษ์, 2542: 228) เกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย

พ.ศ 2540-2541 พบว่าประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหามลพิษน้ำที่โรงงานปล่อยน้ำทิ้งเกินมาตรฐานสู่แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม ปัญหากลิ่นเน่าเหม็น มลพิษเสียง ฝุ่น คาร์บอนพิษ ขยะและกากอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรมเปิดเผยตัวเลขในภาพรวมว่า ในปี พ.ศ.2541 เฉลี่ยแล้วมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำผิดสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนจนมีการเข้าร้องเรียนและตรวจสอบเดือนละ 120-150 ราย และส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องโรงงานปล่อยน้ำทิ้งเกินมาตรฐานสู่แหล่งน้ำสาธารณะ (นริศรา จักรพงษ์, 2542: 228) ที่ผ่านมาในการร้องเรียนและเรียกร้องการแก้ไขปัญหา มักจะปรากฏอยู่เสมอว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบมักจะร่วมกันเรียกร้องเสมอมา ดังเช่นกรณีการเรียกร้องของประชาชนในปัญหาขยะจากโรงงานกระดาษที่จังหวัดกาญจนบุรี หรือ กรณีลำน้ำพองเน่าจากโรงงานเยื่อกระดาษที่จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น

จากสถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อมแนวทางหนึ่ง คือ ต้องให้ประชาชนได้ตระหนักในปัญหาและมีส่วนร่วมในการแก้ไขและทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับแนวทางดังกล่าว ในปัจจุบันประชาชนหรือกลุ่มคนในสังคมที่ถูกหยิบยกให้มีบทบาทสำคัญ คือ กลุ่มสตรี ซึ่งมีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรโลกในระดับโลกองค์การสหประชาชาติได้ระบุบทบาทของสตรีในการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ในแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งเปรียบเสมือนแนวทางการพัฒนาโดยคำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้เน้นการเพิ่มศักยภาพและบทบาทของสตรีซึ่งถูกกำหนดไว้ในระเบียบวาระการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) (ประสาน ตั้งสิกุลบุตร, รวบรวม, 2542)

สำหรับประเทศไทย บทบาทสตรีกับสิ่งแวดล้อมเป็นความสัมพันธ์ที่สืบทอดยาวนานมาตั้งแต่ดั้งเดิมในสังคมเกษตรกรรม ต่อมาเมื่อได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นสังคมที่เน้นการผลิตในภาคอุตสาหกรรม พบว่าสตรีจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน 3 ระดับ คือ สิ่งแวดล้อมในครัวเรือน สิ่งแวดล้อมนอกบ้าน และสิ่งแวดล้อมด้านพลังงาน ในประเด็นบทบาทสตรีกับสิ่งแวดล้อมนอกบ้าน ได้แก่ มลพิษ ทั้งในเรื่องมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษต่าง ๆ ซึ่งหากพิจารณาถึงวิถีการดำรงชีวิตในชนบท สตรีเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มาก ขณะเดียวกันสตรีส่วนใหญ่ในชนบทยังไม่ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าว (กรกช อนุชา, 2539: 19) ดังนั้นในการเพิ่มบทบาทและพัฒนาศักยภาพของสตรีในประเด็นสิ่งแวดล้อมจึงได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (พ.ศ.2525-2544) โดยได้ระบุไว้ในนโยบายหลักว่า

ให้การมีส่วนร่วมของสตรีในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกด้าน และยังสามารถได้กำหนดไว้ในแผนงานย่อย คือในแผนงานพัฒนาสุขภาพกายและจิต โภชนาการ และสิ่งแวดล้อมว่า จัดให้สตรีมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนที่ใกล้ตัวและที่ทำงาน หรือเกี่ยวกับกระบวนการผลิต โดยให้สตรีกลุ่มต่างๆ เช่นกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแรงงานโรงงาน รวมถึงกลุ่มบริการได้เข้าใจสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับผลผลิตและอาชีพ เพื่อให้รู้จักป้องกันและแก้ไขปัญหารวมทั้งให้มีพฤติกรรมที่จะคุ้มครอง พิทักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2538: 70)

จากที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่าการที่จะให้สตรีได้ตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น จำเป็นต้องให้สตรีได้มีความรู้ความเข้าใจถึงโทษและอันตรายจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นความตระหนักในปัญหา ดังที่มาลินี จูฑะรพ (2537) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Schwartz เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ว่า ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติได้โดยตรง ความรู้ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติตามกันมา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการศึกษาความรู้ความเข้าใจตลอดจนทัศนคติของสตรีในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในระดับล่าง ซึ่งหากไม่มีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องแล้วจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ดังเช่นที่ ประสาน ตั้งสิกบุตร (2542: 136) กล่าวไว้ว่าในการพัฒนาอย่างยั่งยืน สตรีจะต้องได้รับการเพิ่มบทบาทและพัฒนาศักยภาพ โดยเฉพาะสตรีระดับล่าง ทั้งในด้านการพัฒนาส่วนบุคคล การพัฒนาระดับชุมชน และการพัฒนาในระดับนิเวศวิทยาชุมชน และในการพัฒนาสตรีในระดับนิเวศวิทยาชุมชนนั้น ต้องเร่งรัดส่งเสริมให้สตรีมีความรู้ ความเข้าใจในระบบนิเวศวิทยาท้องถิ่นและการจัดการท้องถิ่น เพื่อให้สตรีและเยาวชนสตรีมีสำนึกและความตระหนักถึงคุณค่าในระบบนิเวศท้องถิ่น

จากประเด็นของการพัฒนาประเทศที่ได้มีการขยายตัวของการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ได้ส่งผลกระทบต่อ การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคและได้เป็นประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการพัฒนาดังกล่าว นั่นคือได้มีการขยายตัวการผลิตภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นพบว่าจากสถิติในปี 2542 จังหวัดพะเยามีโรงงานอุตสาหกรรม ที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม

จำพวก 2 ซึ่งมีกำลังแรงม้าต่ำกว่า 50 จำนวนถึง 87 โรงงาน มีคนงานจำนวน 523 คน และที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมจำพวก 3 ซึ่งมีกำลังแรงม้ามากกว่า 50 แรงม้า จำนวนถึง 150 โรงงาน และมีคนงานจำนวน 3,956 คน เป็นแรงงานชาย จำนวน 1,853 คน เป็นแรงงานหญิงจำนวน 2,103 คน และในจำนวนนี้พบว่าโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จำนวนถึง 46 แห่ง (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา, 2542) และโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปรากฏว่าเป็นโรงงานขนาดใหญ่ประเภท 3-8(1) กับ 3-8(2) นั่นคือเป็นโรงงานประเภทประกอบกิจการบรรจุพืชผัก ผลไม้กระป๋อง และประเภททำชิงดอง และมีจำนวนถึง 3 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ณาเรือ ตำบลแม่ปืม และตำบลบ้านต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งทั้ง 3 แห่งนี้อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดของจังหวัดพะเยา นั่นคือ กว๊านพะเยา และจากการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าปัจจุบันกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดที่เรียกกันว่า เป็นแหล่งชีวิตของคนพะเยานั้น ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและมีแนวโน้มว่ากำลังเป็นปัญหารุนแรง นั่นคือ ปัญหามลพิษน้ำของกว๊านพะเยา จากสถิติพบว่ากว๊านพะเยาได้รับน้ำเสียที่ปล่อยมาจากทั้งชุมชนในเขตเมืองและชุมชนรอบกว๊านประมาณ 18,710.86 และ 28,486.65 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ตามลำดับ และแหล่งที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษที่สำคัญ คือ ชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม (บริษัทโมดัสคอนซัลแทนส์ จำกัด, 2539)

บริษัทแอกโกร-ออน(พะเยา) เป็นโรงงานหนึ่งที่ตั้งอยู่บนลุ่มแม่น้ำอิง และเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลลงสู่กว๊านพะเยา โรงงานตั้งอยู่ที่หมู่บ้านห้วยเคียนเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อยู่ระหว่างเส้นทางแม่น้ำอิงที่ไหลมาจากอำเภอแม่ใจลงสู่กว๊านพะเยา อยู่ห่างจากจังหวัดพะเยาประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นโรงงานที่ตั้งอยู่ติดกับถนนซูเปอร์ไฮเวย์ เส้นทางจังหวัดพะเยา-จังหวัดเชียงราย มีการคมนาคมสะดวก และตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านห้วยเคียนเหนือซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ในอดีตประชากรมีอาชีพหลัก คือการทำนา ซึ่งได้พึ่งพิงลำน้ำแม่อิงตลอดฤดูกาล ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ.2530 ได้มีการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบทตามกระแสเศรษฐกิจ ประกอบกับการทำการเกษตรประสบปัญหาได้รับผลผลิตต่ำ และปัญหาภัยแล้ง มีชาวบ้านในหมู่บ้านห้วยเคียนเหนือส่วนหนึ่งได้ขายที่ดินซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินให้กับนายทุนต่างถิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอาชีพของคนในหมู่บ้าน นั่นคือ คนหนุ่มสาว คนวัยแรงงานส่วนใหญ่ได้ออกจากหมู่บ้านไปทำงานขายแรงงานที่ต่างจังหวัด ส่วนที่ยังอยู่ในหมู่บ้านส่วนหนึ่งได้เปลี่ยนอาชีพเป็นกรรมกรรับจ้าง ค้าขาย สตรีแม่บ้านส่วนหนึ่งได้มีอาชีพเสริมจักสานผลิตภัณฑ์ผักตบชวา ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ.2535 มีนายทุนได้เข้าไปตั้งโรงงาน

ในหมู่บ้าน ชื่อ "พะเยาโกศภักดิ์" เพื่อผลิตอาหารสัตว์จำหน่าย แต่ดำเนินการไปได้ประมาณ 2-3 ปี ก็เลิกกิจการ ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2540 ได้มีนายทุนเข้าไปซื้ออาคารโรงงานแห่งนี้และประกอบกิจการผลิตผัก ผลไม้กระป๋อง ชื่อ บริษัท แอกริ-ออน(พะเยา) โดยรับคนงานในพื้นที่ ตำบลบ้านต้า และใกล้เคียง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานสตรี และส่วนหนึ่งสตรีในหมู่บ้าน ห้วยเคียนเหนือก็ได้เข้าไปทำงานในโรงงานแห่งนี้ด้วย บริษัทได้ดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และได้ดำเนินการติดตั้งระบบเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษจากกระบวนการผลิตตามกฎหมาย แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันโรงงานได้ลักลอบปล่อยของเสียออกจากโรงงาน เป็นเหตุให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบ เป็นปัญหาวันพิษกลิ่นเหม็น น้ำเน่าเสียที่ปล่อยไหลสู่ที่นาใกล้เคียง และทำให้น้ำดื่มของชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงไม่สามารถนำมาดื่มและใช้ได้ ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบได้ทำการร้องเรียนหน่วยงานหลายครั้ง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามองเห็นว่าสตรีที่นับว่าเป็นพลังที่สำคัญในครอบครัวและชุมชนมาแต่อดีตในประเด็นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สตรีที่เกี่ยวข้องในปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนคือ สตรีที่ทำงานในโรงงาน และสตรีในหมู่บ้าน ได้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือไม่อย่างไร และต้องการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสตรีที่ทำงานในโรงงานกับสตรีในหมู่บ้านว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรีเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน
2. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรีและเปรียบเทียบสตรีที่ทำงานในโรงงาน กับสตรีในหมู่บ้าน

สมมติฐานในการศึกษา

1. สตรีที่ทำงานในโรงงาน และสตรีในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนแตกต่างกัน

2. ข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนตลอดจนการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ทำให้ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรีที่ทำงานในโรงงาน และสตรีในหมู่บ้านแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรีเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีสตรีที่ทำงานในโรงงาน กับสตรีในหมู่บ้าน

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา และขอบเขตประชากร

พื้นที่ที่กำหนดศึกษาในครั้งนี้ คือ ทำการศึกษาเฉพาะสตรีที่ทำงานในโรงงานกับสตรีในหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตั้งโรงงานบริษัทแอกโกร-ออน หมู่ที่ 1 บ้านห้วยเคียนเหนือ ตำบลบ้านด้า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

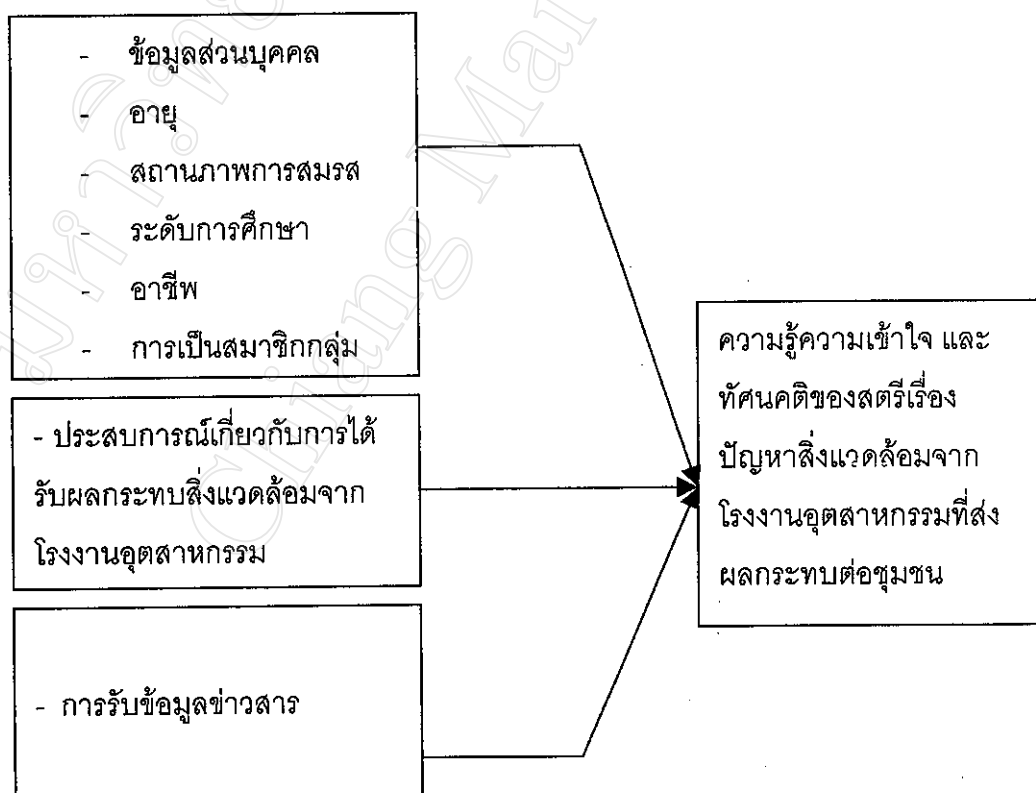
1. กลุ่มประชากรที่กำหนดศึกษา ประกอบด้วยสตรีที่มีช่วง อายุ 15-59 ปี จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 : สตรีที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างไม่มีฝีมือในโรงงานบริษัทแอกโกร-ออน ที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านด้าที่ตั้งโรงงานบริษัทแอกโกร-ออน
- กลุ่มที่ 2 : สตรีที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงงานบริษัทแอกโกร-ออน และไม่ได้ประกอบอาชีพในโรงงาน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษานี้ มุ่งศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรี เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบ สตรีที่ทำงานในโรงงาน กับสตรีในหมู่บ้าน โดยมีกรอบแนวคิดจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และมีกรอบแนวคิดว่า ข้อมูลส่วนบุคคล คือ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับผลกระทบ สิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของสตรี เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์ในการศึกษา

- สตรีที่ทำงานในโรงงาน หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างไม่มีฝีมือของโรงงาน บริษัท แอโกร-ออน และมีอายุระหว่าง 15-59 ปี และมีที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านด้าที่โรงงานบริษัท แอโกร-ออน(พะเยา)ตั้งอยู่
- สตรีในหมู่บ้าน หมายถึง ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านห้วยเคียนเหนือที่ตั้งโรงงานบริษัท แอโกร-ออน และไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างอยู่ในโรงงาน และมีอายุระหว่าง 15-59 ปี
- ปัญหาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่มาจากกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม เน้นผลกระทบด้านปัญหาน้ำเสีย ควันพิษ กลิ่นเหม็น และกากขยะอุตสาหกรรม
- แหล่ง "ข้อมูลข่าวสาร" หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสาร จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของสตรี จากการอบรม ประชุม การบอกเล่า และจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน
- ทักษะคิด หมายถึง แนวความคิดของสตรีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความรู้ และทัศนคติของสตรีเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน
2. ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการสร้างความตระหนักของสตรีในปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลที่สนับสนุน และกระตุ้นให้สตรีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนเพิ่มขึ้น